

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фермерське Видавництво Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.
 Ю. Ляльчак, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ЯК ПІЛСУДСКІ ВИБРАВ ПРЕЗИДЕНТА.

Після "ревізії" (з Бельведеру через вікно) польського президента Войцеховського, відбувся в Польщі "вибори" нового президента. Зібрався сойм і вибрав президентом Пілсудського. Пілсудський відмовився від честі бути президентом. Причини подані: можуть застрелити, як Нарутовича; не відповідала конституція, яка не дозволяла президенту розпускати сойм, коли йому забажається; також не дозволяло вона урядові ухвалювати закони в часі перерви соймових сесій. Одним словом, чорт зна що, а не конституція.

Ці причини подані Пілсудські як такі, через які він не хоче бути президентом. Поза цими причинами, є ще інші, про які Пілсудські не хоче говорити. Найголовнішою з них — це армія, на багнеті якої опирається Пілсудський. Ставши президентом, він буде позбавлений безпосереднього командування армією.

Тому він рішив зробити президентом когось із своїх ставленців, яким він міг би послуговуватися, а самому лишитися військовим диктатором. Пілсудський сказав соймові вибрати президентом професора львівського університету Мосцицького, що на його розказ і зроблено. А щоб запевнити собі безпосередню контроль над своїм ставленником, Пілсудський ринув жити в одному палаці з президентом.

Забезпечивши себе з цього боку, Пілсудський устами свого міністра закордонних справ заявив, що уряд намагає соймові ухвалити два додатки до актів, а саме: перший — дати президенту право розпускати парламент і другий — дати урядові право ухвалювати закони в часі міжсоймових сесій.

Така демократія й такі її закони. Пілсудські заставити сойм накласти самі собі петлю на шию. "Не-демократичні" петиції домагалися від Пілсудського розважання парламенту. Це ж не по демократичному. Хто-ж таке бачив, щоб наслідно розганяти парламент. Європейська демократія буде гніватись. Крайче заставити парламент самому себе розганяти.

Це буде по закону.
 Але що таке закон?
 Закон — це воля сильного, а решта рішати до неї дрібні датки.

ВЖИВАЛИ ОДНАКОВИЙ ПАПІР, А НЕ ОДНАКОВА ЗА ЦЕ ПОШАНА.

В Будапешті судили угорських підпроблювачів французьких франків. Не яких небудь там простягнутих судили, але князя, графа, епископа, яких перевелено, що вони підпроблювали традиційні мільйони франків.

Іх були-б зовсім не судили, бо в їх компанії були й міністри Гортго, та й сам Горті також застраг одною ногою, але, де-ж почалися державні. Та тут французькі власті вимагали від них "несу" компанію "благородного семейства" поставлено перед суд. А французькі капіталісти в Угорщині, як відомо, мають більше прав, чим угорські монархісти, навіть чим сам Горті.

Головний обвинувачений, князь Вілштрет, заявив на суді, що для підпроблювання франків вказано такого самого паперу, якого вживали Франція й Рурейська країна (в Німеччині), під час окупації її французькими військами, для підпроблювання німецьких марок.

Отже угорські "високоторові" шахраї є учениками французьких учителів. Певно й дивно, чому їх, учеників, заставляють під суд, а учителів ні. А де-ж угорські монархісти кажуть, що вони вживали навіть такого самого паперу? Такі вже, бачите, закони демократії, що одних за ту саму справу навають, а других несправляють. Нерівно все це Франція — республіканці. Друге — вони підпроблювали німецькі марки, а Німеччина по війні живе на законах побідної демократії. Коли-ж так німецькі дипломати підпроблювали франки, то і справу малася б іншаке. А французькі власті навіть такі дієві німецькі марки конфіскували в німецьких банках в Рурині й ніхто їх за це нікуди не скаржив. Бо французькі підпроблювачі є в такому положенні, що не вони для судів існують, але суди для них.

Хай-бі були угорські монархісти підпроблювали гроші мешканців Огвенної землі, якщо вони мають гроші, то за це їх до суду не поїгнали-б. А то — французькі франки.

ПЕРШИЙ АКТ КОМЕДІЇ РОЗЗБРОСННЯ СКИНЧИВСЯ.

Дня 26: травня закінчилася в Женеві так звана конференція роззброєння. Про неї зовсім мало писалося на сторінках хоч-би й буржуазних газет за час її нарад — певно тому, що й сама буржуазія вже тієї конференції не вірить, чи може тому, що такі, зовсім не мирного характеру події в буржуазній Європі, як страйк в Англії, збройний переворот в Польщі, монархістичний заговор в Німеччині, її собою закрили, відсунули в тін.

Однак читавмо в коротких телеграфічних донесеннях з Женеві, що конференція роззброєння скінчилася. Газ вона скінчилася, значить — відбулася. Коли-ж так, то розглядаємо, що вона зробила в напрямі роззброєння й встановлення вічного миру на землі. Даремні старання. Крім толословних заяв деяких учасників, що ця конференція була найважливішою подією після підписання Львокарської угоди, нічого більше не бачимо. Коли-ж візьмемо на увагу заяви багатьох такі буржуазних ди-

пломатів та буржуазних газет, що розбиття останньої сесії Ліги Націй й підписанням радсько-німецького договору значіння Львокарської угоди зведено до зєра, то виходить, що значіння останньої конференції роззброєння стоїть ще вище.

Вже саме те, що конференція роззброєння радила в колі таких зовсім не пророкуючих мира подій, як страйк в Англії, збройний переворот в Польщі, монархістична мова в Німеччині — свідчить, як далеко цим буржуазним "миротворцям" до мира.

Що-ж вона все-ж таки зробила за тиждень своїх нарад? Кажуть, що конференція вибрала технічні підкомісії, які мають розглянути якісь сім питань роззброєння, як "сім гріхів смертельних", а відтак їх, розглянутих вже, предкласти на розглядення всевітньої роззброєнної конференції, яка може бути колись скликана, або й... не може бути. Так такі кажуть самі учасники конференції.

Англіський представник Вісквант Сесіл сказав, що візьме ці п'ять років, поки така конференція може бути скликана, як вийде шість літ від того, щоб виробити програму для останньої конференції. Інші дипломати заявили, що петю візьме другий шість літ від того, щоб скласти програму для сїдувочої конференції. Таке кажуть самі ініціатори цих конференцій.

Коли-ж візьмемо на увагу, що протягом кожних цих шістьлітніх періодів всі капіталістичні держави шалено озброюються, будуючи нові флоты, аероплани, виробляючи амуніцію, тріпінні газы, то конференція роззброєння, зібравшись після шістьлітньої праці своїх технічних підкомісій, мусить знову вибрати підкомісії для вивчення найновішої військової техніки й досягнення та засобів їх роззброєння.

Так будуть йти періоди за періодами, балакання за балаканням, а під її говірку, капіталістичні держави всіма силами будуть озброюватися, як це вони роблять тепер, аж поки не станеться таке, яке сталося в серпні 1914 року.

Це буде закінчення останнього акту конференції роззброєння.

"ПРАВДА" ПРО ЗІРВАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО СТРАЙКУ В АНГЛІЇ.

Московська "Правда", орган Всесоюзної Комуністичної Партії, вмістила з 13. травня статтю про зірвання генерального страйку в Англії, яку наводимо нижче.

Телеграф приніс вістку про те, що вночі під 13. травня генеральний страйк скінчився. Страйк приминився після побачення між генеральною радою та Балдуином. Нам ще невідомо формула, що на ній погодилися обидві сторони, але те, що чинилося в генеральній раді безпосередньо до переговорів, досить ясно висвітлює досягнену "пристойну угоду". З самого початку страйку праві елементи розпочали шалену кампанію за угоду за всяку ціну. Панове МекДоналд, Томас, Гендерсон обивали порогі міністрів. Вони виступили в парламенті й преси та закликали не стійки до боротьби, скільки до угоди. З кожним днем страйку цей гурток капітулянтів більшав. Вони зустріли співвітчизні серед обмежених трейд-юніонів бюрократів, що розглядали всі погляди з точки погляду професійних фондів. Проголошення страйку незаконні й побовання арешту профсоюзних засобів це більше зміцнило в цих елементах бажання припинити страйк. Звідси невпинні й безперервні нагніт усіх цих елементів на федеральні майнерів, щоб вона поступилася й пішла на компроміс. Ці капітулянти, звертаючись до майнерів, говорили: "Ми страйкуємо через вас. Отже ви повинні зв'язати на інтерес наших союзів. Ми не можемо витратити всі свої засоби в цій страйковій солідарності."

Звичайно, так. Буржуазія має добрий нюх на цілізну й вона зрозуміла, що таке кероунство можна закласти й тероризувати. Тепер і сілному видно, що відмова прийняти гроші від братерських профсоюзів С.Р.С.Р. була початком капітуляції. Ми ще не знаємо всієї обстановки, що привела до припинення страйку, ми не знаємо всіх задуштункових переговорів і махінацій "чесних маклерів". Чимало чого стало відомим у найкоротшому часі, чимало закривається таємницею, але вже тепер змальовується з особливою релігійною ступінь зради й шахрайства одних і вагань, непевненість, нетривалість, пасивність та м'яккість інших.

Много мільйонів робітничих мас, що виступала на боротьбу з енгуїзмом і надзвичайною дисципліною, маса, що виявила за цих кілька днів чудові зразки ініціативи й творчості, опинилася завдяки невмілому кероунству одних і свідомій зраді других перед розбитим коритом.

Коли маси показали приклад того, як треба боротися, то проводники показали приклад того, як не треба керувати таким велитним страйком. Англійський буржуазний пролетаріат уявляє задоволення в затику іншої події міжнародного життя, що за інших умов стояли-б на центральних місцях.

До таких подій належить безперечно, чергова криза німецького уряду.

Формально сталася вона в наслідок найдрібнішого факту з діяльності лютерівського уряду — з наказу, що легалізував старий монархістичний прапор Німеччини (чорно-біло-червоний) — на словах торговельний, а на ділі як державний. Хто знає гостроту, що з нею трактується це правове питання в чорносотенних колах Німеччини — не може не визнати, що цей наказ знаменував собою величезну концесію монархістичній пропаганді. Зрозуміла річ, що республіканська репрезентатія мусіла підхитити нахабно кинуту її в лице рукавичку.

Тим більше, що надійшов уже останній час робити щось проти гарячкового оживлення монархістичної метиши, що користалася, очевидно, не тільки безперечною потуганням з боку лютерівського уряду, а — може — ще й певною допомогою.

Вже сама цілком монархічна позиція уряду в справі вилучення майна династії, а особливо — спроба "просмикнути" через райхстаг законопроект, що зирвав би плетісції у цій справі, мусіла належним чином роздратувати республіканські кола, що зібрали понад 12 мільйонів голосів за плетісцію.

Далі вийшов цей одозний наказ, що ще додав напруження, а ще далі вийшла на світло денне ціла монархістична мова, що мала на меті скасувати конституцію та запровадити диктатуру, здійсненією переворот докладно розробленим планом походу на Берлін. Монархія, очевидно, надумала використати сприятливий момент великого хитання в Європі в зв'язку з англійським страйком, справедливо міркуючи, що в цю хвилину за ними

зирати перед розбитим коритом.

Коли маси показали приклад того, як треба боротися, то проводники показали приклад того, як не треба керувати таким велитним страйком. Англійський буржуазний пролетаріат уявляє задоволення в затику іншої події міжнародного життя, що за інших умов стояли-б на центральних місцях.

ПОЛІТИЧНА КРИЗА В НІМЕЧЧИНІ.

Трагедія боротьби англійського пролетаріату являє задоволення в затику іншої події міжнародного життя, що за інших умов стояли-б на центральних місцях.

До таких подій належить безперечно, чергова криза німецького уряду.

Формально сталася вона в наслідок найдрібнішого факту з діяльності лютерівського уряду — з наказу, що легалізував старий монархістичний прапор Німеччини (чорно-біло-червоний) — на словах торговельний, а на ділі як державний.

Хто знає гостроту, що з нею трактується це правове питання в чорносотенних колах Німеччини — не може не визнати, що цей наказ знаменував собою величезну концесію монархістичній пропаганді.

Зрозуміла річ, що республіканська репрезентатія мусіла підхитити нахабно кинуту її в лице рукавичку.

Тим більше, що надійшов уже останній час робити щось проти гарячкового оживлення монархістичної метиши, що користалася, очевидно, не тільки безперечною потуганням з боку лютерівського уряду, а — може — ще й певною допомогою.

Вже сама цілком монархічна позиція уряду в справі вилучення майна династії, а особливо — спроба "просмикнути" через райхстаг законопроект, що зирвав би плетісції у цій справі, мусіла належним чином роздратувати республіканські кола, що зібрали понад 12 мільйонів голосів за плетісцію.

Далі вийшов цей одозний наказ, що ще додав напруження, а ще далі вийшла на світло денне ціла монархістична мова, що мала на меті скасувати конституцію та запровадити диктатуру, здійсненією переворот докладно розробленим планом походу на Берлін.

Монархія, очевидно, надумала використати сприятливий момент великого хитання в Європі в зв'язку з англійським страйком, справедливо міркуючи, що в цю хвилину за ними

"ОЙЧИЗНА" І ТІ "ОЙЦОВЕ".

"Ойчиною" називається кожна та країна, що має добрих "ойцув". "Ойцове" докладають "законів і порядків ойчино". Дбають, щоб її банки не отримали від золота, щоб тюрми були завжди заповнені комуністами, щоб жандарми мали що до роботи, щоб безробітні були нагодовані, кулями, щоб провокаторів, вбитих революціонерами, хоронено було з поважними почестями на державні кошти, щоб Мурашкан була забезпечена свобода діляння, щоб "зрадники ойчизни" сирізу жлоб тріади, щоб школи нащепенства пусткою ствари, щоб... була "єдина недліма ойчизна", єдиний народ, єдина мова, одним словом — "вистіско, єдно".

Хто не стоїть за "вистіско єдно" — той зрадник "ойчизни". Коли назбирається багато зрадників, тоді "ойцове" стають зрадниками "ойчизни", а зрадники "ойчизни".

Маємо приклад в Польщі. Там до недавня "ойцями ойчизни" були: президент Войцеховські, міністри Грабські, Скішинські, Вітос. Хто був против них, той був зрадник "ойчизни", конституції й білого орда.

Коли Пілсудські захотів бути "ойцом ойчизни", зібрав армію й рушив на Варшаву, то прем'єр Вітос ось що кавав в своїй відозві до народу й війська, снів "ойчизни" про Пілсудського й його сторонників:

пошастило вніти менш-більш сухою з води.

Але минулі події залишають нестертий слід на дальшій розв'язці Вєз. Британії. Страйк схрищенних рук припинився, готра й нещадна класова боротьба тепер тільки починається.

ПОЛІТИЧНА КРИЗА В НІМЕЧЧИНІ.

Але ім не пошастило, і в наслідок їхньої невдачі сталася криза кабінету.

Чи можна сподіватися якіхсь великих змін в німецькій політиці в зв'язку з цією кризою?

Склад німецького райхстагу забезпечує, що змін не станеться.

Робітничі маси лівіють невдоволено і в цілій Європі і, зокрема, в Німеччині. Усіх агітацій за плетісцію, проведеної фактично компартією, як також вихід на першотравневий демонстрацію в Тієргартен на заклик компартії 250 тисяч осіб, зумість 100-тисяч звичайних, — наочний тому доказ. Ясно, що за таких умов піднесення революційного настрою робітничого соціал-демократи вступають в уряд Гінденбурга не наслідують.

Новий уряд складено буде, очевидно, з представників сєдинних партій, дотеперішньої коаліції. (Так таки вже й складено).

Але з огляду на те, що й цьому урядові так само потрібна буде таємна коаліція з соціал-демократами, як і попередньому, — можна сподіватися, що соціал-демократи зможуть діяльно вплинути на вибір персона, щоб кабінет мав більш виразне республіканське лице.

Це, однак, аж скільки не покращить становища дозріваної робітничої класи, ні трохи не зменшить злиднів 4 мільйонів безробітних. Завданням компартії і на далі лишається викривання зрадничої політики ватажків соціал-демократії та систематична робота на змищення єдиного фронту з робітниками соціал-демократією через голови ватажків.

Якщо не зміниться ніщо у внутрішній політиці Німеччини, то ще менше можливі зміни в політиці зовнішній. Зокрема, ніщо не загрожувє не може загрожувати недавньому радсько-німецькому договору. Яке відомо, що його ухвалено всіма без виключення партіями одноголосно.

ДО ПАНА МАРШАЛКА СОЙМУ МАТІЯ РАТАЯ.

Повирирована від довгого часу змовниками і руйнівками ладу і порядку злочинна агітація між польським співчиною сумні наслідки. Кілька військових відділів з дев'ятьох полків зібрані в околиці Рембертова, і складені фальшивими чужими і сфальшованими приказами, далися намовити до злочинної дисципліни і до виводження служивости урядової Річпосполитої.

Уряд Річпосполитої, стоючи на сторожі конституції, й удержання ладу та порядку, забезпечив сталою перед вмашируванням збунтованих командантів і збаламучених ними відділів.

П. президент Річпосполитої й найвищий зверхник збройних сил держави визнає приказом збунтованих, щоби опам'яталися й піддалися законній владі.

Уряд визнає всіх горожан до безоглядного спокою і служивости легальним властям Річпосполитої. Палікав президенту ради міністрів: Вітос.

Такою мовою заговорив прем'єр Вітос проти бунтівників. А сілзом за ним сам президент Войцеховскі й інші "ойцове" так заговорили:

Жовірни Річпосполитої! Честі й Батьківщини (не "Діао" зукраїнізму, а "Мусіа"), то клянї, під яким сповністе почесну службу під прапорами Білого Орда. Дисципліна і безоглядна служивість законним властям і командантам, то найважливіший обовязок жоівіри, на який ви складали присягу. Вірність Батьківщині, вірність Конституції, вірність легальному урядові є умовиною додержання тої присяги. Обовязок тої присягу до вас, жоівіри, як найвищий зверхник збройних сил і жадаю безоглядного видержання в жоівірській вірности. Тих, що забули про цей обовязок, визнаю і приказую їм негайно вернутися на шлях закону і служивости

знесенням мною міністром. През. Войцеховскі, през. рад. Вітос, міні вітоса, справ Мальчевскі.

Так "ойцове" визнають і приказують, коли-ж їх думку "ойчизна гинє". Коли-ж "жоівіри Річпосполитої", кровю працюючих політої, таки не послушали ні Войцеховського, ні Вітоса, ні Мальчевського, тоді президент відкідає Вітоса й Мальчевського, бо, мовляв, ваши назвіска тільки дражняють бунтівників, а сам ось як лякає "вистісткі".

Жовірни Річпосполитої! Стався законна річ. Найбільш биснувати, які кинували на маєстат Батьківщини, підписючи грізний бунт і фальшивими гаслами обманули чєстуду польського жоівіри та перш дали приказ до пролону братньої крові. Не вірте розсіванню брєхням. Президент Польської Річпосполитої зі законним урядом, опертий на вірні війська, находитися в Бельведєрі і визнає Вас, щоби Ви разом з ним стали в обороні нещадної честі Польського Вітоса і правности нашої Батьківщини. Варшава, 13. травня 1926. Войцеховскі, в. р.

Тут ми вже бачимо, що "батько", як "пльорун", кидє страцію в Тієргартен на заклик компартії 250 тисяч осіб, зумість 100-тисяч звичайних, — наочний тому доказ. Ясно, що за таких умов піднесення революційного настрою робітничого соціал-демократи вступають в уряд Гінденбурга не наслідують.

Новий уряд складено буде, очевидно, з представників сєдинних партій, дотеперішньої коаліції. (Так таки вже й складено).

Але з огляду на те, що й цьому урядові так само потрібна буде таємна коаліція з соціал-демократами, як і попередньому, — можна сподіватися, що соціал-демократи зможуть діяльно вплинути на вибір персона, щоб кабінет мав більш виразне республіканське лице.

Це, однак, аж скільки не покращить становища дозріваної робітничої класи, ні трохи не зменшить злиднів 4 мільйонів безробітних. Завданням компартії і на далі лишається викривання зрадничої політики ватажків соціал-демократії та систематична робота на змищення єдиного фронту з робітниками соціал-демократією через голови ватажків.

Якщо не зміниться ніщо у внутрішній політиці Німеччини, то ще менше можливі зміни в політиці зовнішній. Зокрема, ніщо не загрожувє не може загрожувати недавньому радсько-німецькому договору. Яке відомо, що його ухвалено всіма без виключення партіями одноголосно.

Монархія, очевидно, надумала використати сприятливий момент великого хитання в Європі в зв'язку з англійським страйком, справедливо міркуючи, що в цю хвилину за ними

зирати перед розбитим коритом.

Коли маси показали приклад того, як треба боротися, то проводники показали приклад того, як не треба керувати таким велитним страйком. Англійський буржуазний пролетаріат уявляє задоволення в затику іншої події міжнародного життя, що за інших умов стояли-б на центральних місцях.

До таких подій належить безперечно, чергова криза німецького уряду.

Формально сталася вона в наслідок найдрібнішого факту з діяльності лютерівського уряду — з наказу, що легалізував старий монархістичний прапор Німеччини (чорно-біло-червоний) — на словах торговельний, а на ділі як державний.

Хто знає гостроту, що з нею трактується це правове питання в чорносотенних колах Німеччини — не може не визнати, що цей наказ знаменував собою величезну концесію монархістичній пропаганді.

Зрозуміла річ, що республіканська репрезентатія мусіла підхитити нахабно кинуту її в лице рукавичку.

Тим більше, що надійшов уже останній час робити щось проти гарячкового оживлення монархістичної метиши, що користалася, очевидно, не тільки безперечною потуганням з боку лютерівського уряду, а — може — ще й певною допомогою.

Вже сама цілком монархічна позиція уряду в справі вилучення майна династії, а особливо — спроба "просмикнути" через райхстаг законопроект, що зирвав би плетісції у цій справі, мусіла належним чином роздратувати республіканські кола, що зібрали понад 12 мільйонів голосів за плетісцію.

Далі вийшов цей одозний наказ, що ще додав напруження, а ще далі вийшла на світло денне ціла монархістична мова, що мала на меті скасувати конституцію та запровадити диктатуру, здійсненією переворот докладно розробленим планом походу на Берлін.

Монархія, очевидно, надумала використати сприятливий момент великого хитання в Європі в зв'язку з англійським страйком, справедливо міркуючи, що в цю хвилину за ними